

Raadsvoorstel

afdeling
Ruimtelijk beleid en advies

steller
M. Corsel

gouda
23 augustus 2022

dossiernummer
6393

telefoon
0182588532

onderwerp
Nota Verkeerslichten Gouda

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten tot:

1. Het vaststellen van de Nota Verkeerslichten Gouda.
2. Het via de P&C-cyclus 2023 opnemen van aanvullend budget ter dekking van de financiële gevolgen (€ 61.600 per jaar extra aan budget dagelijks onderhoud verkeerslichten) indien de huidige budgetten binnen Taakveld 2.1 (Verkeer en Vervoer) niet toereikend blijken te zijn.

1 Nadere uitleg op gevraagd besluit

De gemeente Gouda heeft in het Mobiliteitsplan Gouda 2017-2026 de kaders voor het mobiliteitsbeleid van Gouda geschetst. Het gaat hier om het beter benutten van bestaande infrastructuur en het vinden van een goede balans tussen bereikbaarheid, leefbaarheid en verkeersveiligheid. Maar ook het verminderen van negatieve effecten van verkeershinder door stringente keuzes en het verbeteren van de verkeersveiligheid. Hierbij is het stimuleren van het gebruik van de fiets door het aanbieden van een uitstekend fietsklimaat belangrijk.

Het Mobiliteitsplan heeft een concrete vertaling gekregen in het Verkeerscirculatieplan Gouda 2021. Hierbij zijn voor alle modaliteiten wensbeelden (kaarten) opgesteld. De modaliteiten komen elkaar met name tegen op kruisingen. Hoe het verkeer op deze kruisingen wordt afgewikkeld, de keuze van een kruispuntoplossing en de prioritering van de verschillende modaliteiten vraagt om een verdere uitwerking. Dit geldt met name voor de inzet van verkeerslichten, formeel verkeersregelininstallaties (VRI's).

Daarbij komt dat de verkeerslichtenwereld in Nederland een verandering doormaakt, vanwege de komst van de intelligente VRI's (iVRI's). De iVRI is verbonden met internet en maakt digitale communicatie met individuele weggebruikers mogelijk. Vanwege deze communicatie en de nieuwe mogelijkheden voor verkeersdata-inwinning (AVG proof) die daarbij ontstaan, regelen iVRI's het verkeer slimmer en efficiënter dan op de traditionele manier. Landelijk is afgesproken dat het Rijk en wegbeheerders in de regio zich

inspannen om ervoor te zorgen dat elke nieuwe VRI een iVRI wordt. Voor de gemeente Gouda staan de komende jaren 11 verkeerslichten op stapel die vervangen of gerealiseerd gaan worden.

Bovenstaande ontwikkelingen zorgen voor (noodzakelijk) nieuw beleid, in de vorm van een Nota Verkeerslichten. Deze nota geeft inzicht in de manier waarop de gemeente de komende jaren met (i)VRI's gaat bijdragen aan de doelstellingen uit Mobiliteitsplan en het Verkeerscirculatieplan.

2 Argumenten

2.1 De nota verkeerslichten draagt bij aan het behalen van de ambities van het bestuursakkoord.

In het bestuursakkoord 2022-2026 is opgenomen dat de goede bereikbaarheid en centrale ligging een onbetwistbare kracht van Gouda zijn. Om Gouda in de toekomst duurzaam bereikbaar te houden en goed te ontsluiten, wil het bestuur het Verkeerscirculatieplan (VCP) uitvoeren, met meer ruimte voor fietsers, wandelaars en het openbaar vervoer. De Nota Verkeerslichten draagt bij aan het realiseren van deze ambities.

2.2 De nota verkeerslichten is mede tot stand gekomen door het betrekken van stakeholders.

Bij het tot stand komen van de nota zijn interviews geweest met de Fietzersbond, Gouda Onderneemt, de Goudse adviesraad voor mensen met een beperking (GAB), politie, brandweer, ambulance en Arriva. Deze stakeholders hebben vanuit hun belang input gegeven wat belangrijk is bij kruispunten. De conceptnota is vervolgens aan hen voorgelegd en aan de denktank van het verkeerscirculatieplan, bestaande uit wijkteams, scholen en belangengroepen. De laatste reacties zijn opgenomen in bijgevoegde reactienota. Dit heeft geleid tot een verdere aanscherping van de Nota Verkeerslichten.

2.3 De nota verkeerslichten geeft duidelijke kaders voor de toepassing van verkeerslichten.

De nota geeft inzicht in de manier waarop de gemeente de komende jaren met (i)VRI's gaat bijdragen aan de doelstellingen uit Mobiliteitsplan en het Verkeerscirculatieplan. Het gaat om de volgende strategieën:

- De plaatsingsstrategie: criteria die Gouda toepast bij het plaatsen en verwijderen van (i)VRI's. Daarbij heeft Gouda ook voorkeuren voor het niet toepassen van (i)VRI's;
- De regelstrategie: de op het beleid gebaseerde prioritering omtrent de afwikkeling van de aanwezige doelgroepen op een geregeld kruispunt en de vertaling ervan naar meetbare criteria;
- De ontwerpstrategie, nadere detaillering van ontwerpisen en randvoorwaarden: het juridisch kader, randvoorwaarden en uitgangspunten, basisfunctionaliteiten van de regeling en eventuele aanvullende functionaliteiten per doelgroep. Ook wordt aandacht besteed aan privacy- (AVG) en security-aspecten van (i)VRI's. Door de gemeente Gouda wordt in het kader van de AVG een DPIA uitgevoerd om de privacy- en IB risico's in kaart te brengen;
- De beheerstrategie, de wijze waarop Gouda het beheer van het (i)VRI-areaal vormgeeft: het algehele kwaliteitsniveau van beheer, de cyclus van vervangingen, technisch en functioneel beheer en technisch ketenbeheer (beheer van datastromen en interactie tussen systemen).

2.4 De nota verkeerslichten maakt duidelijk welke concrete uitvoeringsacties nodig zijn om de doelen te behalen.

Op basis van de beleidslijnen en de maatregelen, zoals in deze nota geformuleerd, gaat de gemeente nu concrete stappen zetten om binnen de gemeente Gouda de basis te leggen voor een consistente en kwalitatief hoogwaardige toepassing en ontwikkeling van (i)VRI's. Daarmee worden de doelen en kaders vanuit het Mobiliteitsplan Gouda 2017-2026 omgezet in concrete

randvoorwaarden en uitgangspunten met betrekking tot het regelen van verkeer bij (i)VRI's. Deze stappen zijn in het uitvoeringsprogramma opgenomen. Enerzijds gaat het om te ondernemen acties/maatregelen per kruispunt. Anderzijds worden ook meer algemene en organisatorische stappen beschreven. Uiteraard wordt daarbij ook onderscheid gemaakt naar de korte en de langere termijn en worden kostenindicaties afgegeven.

3 Kanttekeningen

3.1 De keuze voor iVRI's kost meer beheergeld en vraagt meer ambtelijke capaciteit

Met de keuze voor iVRI's kiest Gouda ook voor een schaa sprong in verkeersmanagement. De iVRI's hebben slimme software nodig die de verzamelde verkeersdata vanaf het internet gebruikt om de verkeerslichten op de juiste manier aan te sturen. Naast het dagelijks technisch beheer komt dus een extra laag verkeerskundig beheer met bijgaande kosten en benodigde capaciteit. Een keuze kan zijn om dan niet te investeren in iVRI's en uit te blijven gaan van conventionele verkeerslichten. Hier kleven echter een aantal nadelen aan. De verkeerslichtenwereld maakt een overstap naar iVRI's. Dit betekent dat conventionele verkeerslichten al bijna niet meer te krijgen zijn. Ten tweede ontbreekt de gemeente het dan aan het juiste instrumentarium om beleidsdoelstellingen op kruispuntniveau te behalen. Met iVRI's is immers (veel) meer mogelijk qua sturing van het verkeer dan met conventionele verkeerslichten. Daarom is het advies om wel te gaan voor deze schaa sprong, ondanks de extra kosten.

4 Juridische- / financiële gevolgen

De kosten van de uitvoering van de Nota Verkeerslichten bestaan uit drie onderdelen:

1. Het vervangen en plaatsen van iVRI's (eenmalige kosten)
2. Het beheer en onderhoud van de verkeerslichten (jaarlijkse kosten)
3. Kosten voor het optimaliseren van de bestaande verkeerslichten. (eenmalige kosten)

Samengevat betekent dit dat er de komende twee jaar een eenmalig budget benodigd is van ca. € 388.600,- en een jaarlijks budget van ca. € 61.600,-. Daarnaast is er 0,5 extra FTE benodigd, waarvan 0,3 FTE tijdelijk voor de komende twee jaar.

Vanuit het Rijk is subsidie beschikbaar voor de ombouw van VRI's naar iVRI's, in de vorm van de "tweede landelijke tranche iVRI's". Vanuit de gemeente Gouda is een concept subsidieaanvraag gedaan voor het vervangen/plaatsen van 11 iVRI's in de komende jaren. De totale aanvraag voor de cofinanciering voor deze 11 iVRI's bedraagt € 259.800. Dit betreft zowel het realiseren als het onderhouden van deze iVRI's voor de komende vier jaar. Het Rijk heeft al positief gereageerd op een eerdere conceptaanvraag. Bij het totale kostenoverzicht is al rekening gehouden met deze subsidie.

De kosten voor de vervanging en plaatsing van verkeerslichten is gedekt in de reguliere budgetten en in projecten die al uitgevoerd worden in de eerste tranche van het Verkeerscirculatieplan (verkeersmaatregelen Spoorzone, kruising Goudkade- Koningin Wilhelminaweg). Voor de extra jaarlijkse kosten (nummer 2) voor het beheer en onderhoud wordt ruimte gezocht in de huidige beheerbegroting en taakveld. Dit gaat om een bedrag van € 61.600 per jaar en betreft de kosten voor de slimme software die nodig is om de iVRI's aan te sturen. Mocht deze ruimte niet beschikbaar zijn dan rapporteert het college dit via de P&C-cyclus 2023.

Om daarnaast optioneel nog het VRI-beheer naar het niveau 'wens Gouda' te tillen is nog een jaarlijkse extra budget van € 90.000,- en een jaarlijkse extra inspanning van 0,2 FTE nodig. Op dit moment is dit geen onderdeel van het voorstel, maar kan mogelijk in de toekomst wel nodig zijn.

5 Personele- / organisatorische gevolgen / duurzaamheid / positie mensen met een beperking

5.1 De nota verkeerslichten draagt bij het terugdringen van uitstoot.

Door de toepassing van coördinatie (groene golven) op de stadswegen en randwegen in Gouda, die met name bedoeld zijn om het autoverkeer af te wikkelen, wordt bijgedragen aan het terugdringen van de uitstoot. Tevens wordt het fietsgebruik in Gouda gestimuleerd door te kijken waar de belangrijkste fietsroutes zijn en daar speciale aandacht te hebben voor de doorstroming van het fietsverkeer (korte wachttijden en extra comfort).

Bij alle nieuwe (i)VRI's, tijdens grootschalig onderhoud en bij vervangingen, worden in Gouda LED's toegepast op het gehele kruispunt. In de nabije toekomst krijgen alle overheden de verplichting om duurzaam in te kopen. Ook op het gebied van (i)VRI's wordt op dat gebied extra aandacht besteed aan het gebruik van duurzame (recyclebare) materialen en reductie van energiegebruik. Daarbij kan het onderhoud en beheer van (i)VRI's worden uitgevoerd met elektrische voertuigen.

5.2 De nota verkeerslichten borgt de belangen van mensen met een handicap en beperking.

Vanuit de GAB is aangegeven dat het van essentieel belang is dat de verkeerslichten kunnen worden geactiveerd door middel van sensoren, zodat mensen niet op de knop hoeven te drukken. En als dit niet mogelijk is een gemakkelijk en licht te bedienen grote (aanraak)knop. Verder pleit het GAB voor voldoende oversteeptijd, rateltickers bij de verkeerslichten en op- en afritten bij de oversteekplaatsen. In de Nota Verkeerslichten is bij uitvoeringsactie 6 benoemd dat alle kruispunten worden beoordeeld op een mogelijkheid om de kruispuntlay-out en/of -regeling te verbeteren. Onderdeel hiervan is het verbeteren van voorzieningen voor mensen met een beperking. Op basis van deze inventarisatie stelt de gemeente in samenspraak met stakeholders een actieplan op om deze aanpassingen te realiseren.

6 Communicatie / interactiviteit

Na een positief raadsbesluit pakt de gemeente de acties in het uitvoeringsprogramma op. Dit betekent concreet het vervangen van VRI's door iVRI's, na samenspraak met stakeholders om aanvullende voorzieningen te realiseren. Zo ook het doorvoeren van de prioriteitsvolgorde (wie krijgt als eerst groen?) bij alle verkeerslichten.

In het monitoring- en evaluatieplan VCP zijn diverse indicatoren opgenomen om te monitoren en evalueren wat de effecten zijn van de toepassing van de nieuwe verkeerslichten. Bij de jaarlijkse voortgangsrapportage krijgt het bestuur hier inzicht in.

Burgemeester en wethouders van Gouda,
de secretaris, de burgemeester,

drs. R.C. Bakker

mr. drs. P. Verhoeve

Bijlagen:

- Nota Verkeerslichten Gouda, versie 1.2
- Reactienota stakeholders
- concept raadsbesluit